Iepirkumu uzraudzības birojs

Publisko iepirkumu aktualitātes ES fondu projektos

Monta Drebeiniece

Tiesību aktu piemērošanas departamenta direktore

11.11.2026.

Saīsinājumi

EST - Eiropas Savienības Tiesa

IUB - Iepirkumu uzraudzības birojs

PIL - Publisko iepirkumu likums

SPSIL - Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums

Saturs

1 Iepirkumu plānošana

2 Izvēlētais iepirkuma iegādes veids

3 Tehniskās specifikācijas
Norāde “vai ekvivalents”

4 PIL 2.² panta piemērošana

5 Vērtēšana
Izšķirošais kritērijs

6 Līguma vadība

7 Līguma grozījumu aktuālie jautājumi

Iepirkumu plānošana: būvdarbi

JAUTĀJUMS

Vai vairāku būvdarbu iepirkumu paredzamās līgumcenas ir jāsummē, ja **būvdarbi** tiek veikti **dažādos objektos viena projekta ar kopīgu vispārīgu mērķi ietvaros?**

LĪGUMCENAS SUMMĒ

Ja būvdarbu rezultātam ir vienota **tehniskā** *vai* **ekonomiskā (saimnieciskā)** funkcija

LĪGUMCENAS NAV AUTOMĀTISKI SUMMĒJAMAS

Ja katrs objekts ir **patstāvīgs** un pilda **atšķirīgu funkciju**

Izvēlētais iepirkuma iegādes veids (1)

Senāta 10.04.2026. rīcības sēdes lēmums lietā Nr. SKA-587/2026

Iepirkuma priekšmets: slimnīcas korpusa būvniecības ieceres dokumentācijas izstrāde, būvdarbi un autoruzraudzība

JAUTĀJUMS

Vai veids, kādā pasūtītāja izvēlējusies iegādāties slimnīcas būvniecības pabeigšanu, ir ekonomiski neizdevīgs, nesaimniecisks un rada publisko līdzekļu izšķērdēšanu?

SENĀTA ATZIŅA

Neviena tiesību norma neparedz, ka **privātpersonas tiesiska interese** ir pasūtītāja līdzekļu maksimāli ekonomiski izdevīga izlietošana

Neviena tiesību norma neparedz, ka publisko iepirkumu lietās būtu pieļaujams tiesā vērsties ar **populārsūdzību**

Izvēlētais iepirkuma iegādes veids (2)

Senāta 10.04.2026. rīcības sēdes lēmums lietā Nr. SKA-587/2026

JAUTĀJUMS

Vai „projektē-būvē” iepirkumā saistības priekšmets tiek atstāts tikai izpildītāja ieskatam, pārkāpjot Civillikuma 1416. pantu?

PASŪTĪTĀJA IEPIRKUMA DOKUMENTĀCIJĀ NORĀDĪJUSI

1

Sasniedzamo mērķi

pabeigta slimnīcas būvniecība

2

Esošo situāciju

līdz šim uzbūvētais un tā stāvoklis atbilstoši dabā konstatējamam un būvniecības dokumentācijai

3

Konkrētas prasības

izvirzītas tehniskajā specifikācijā

Izvēlētais iepirkuma iegādes veids (3)

Senāta 10.04.2026. rīcības sēdes lēmums lietā Nr. SKA-587/2026

JAUTĀJUMS

Vai iepirkuma dokumentos jābūt pieejamam apliecinājumam pasūtītāja tiesībām slēgt iepirkuma līgumu un apmaksāt veiktos darbus?

SENĀTA ATZIŅA

Nav tiesību normas, kas paredzētu, ka iepirkuma dokumentācijā pasūtītājam būtu jāpierāda:

- **savas tiesības** izsludināt konkrētu iepirkumu ✕
- **spēja samaksāt** par iepērkamajiem pakalpojumiem ✕

Pieteicēja šādas normas nav norādījusi, un arī senatoru kolēģija tās nekonstatē

Tehniskās specifikācijas

SITUĀCIJA

Tehniskajā specifikācijā noteiktas prasības par ierīču savietojamību ar konkrētu operētājsistēmu un bezvadu apraides standartu, kā arī ietverta atsauce uz šo preci/standartu bez norādes “vai ekvivalents”

JAUTĀJUMS

Vai norādes “vai ekvivalents” neiekļaušana uzskatāma par konkurenci ierobežojošu pārkāpumu?

Savietojamība ar esošo vidi

Ja konkrētais standarts vai sistēma norādīta, lai noteiktu ierīces **savietojamību ar pasūtītāja esošo vidi**, norāde “vai ekvivalents” **nav obligāta**

Atsauce uz konkrētu preci vai standartu

Ja atsauce uz konkrētu preci vai standartu ir PIL 20. panta izpratnē — **kādai jābūt rīcībai?**

Tehniskās specifikācijas: “vai līdzvērtīgs”

EST 16.04.2026. spriedums lietā C-568/24, Sof Medica

LIETAS APSTĀKĻI

- Rumānijas slimnīca iepirka ķirurģisko robotu
- Prasības robota **modularitātei**, mobilitātei, svaram, aizņemtajai platībai un robotizēto roku izvietojumam — bez piebildes “vai līdzvērtīgs”
- Prasības **ierobežoja** iespēju piedāvāt cita veida robotus, īpaši **monobloka** robotu

TIESAS ATZIŅAS

1. **Princips**

   Prasības konkrētam produkta veidam vai konstrukcijai, kas var izslēgt citus risinājumus, jāpapildina ar norādi “vai līdzvērtīgs” (“vai ekvivalents”)

2. **Izņēmums**

   Norāde **nav nepieciešama**, ja **prasības neizbēgami izriet no iepirkuma priekšmeta**

3. **Pārbaude**

   Tiesai jāpārbauda, vai prasības saistītas ar operāciju bloku izmēriem un izkārtojumu, kam saskaņā ar specifikācijām nav “nepieciešami īpaši pielāgojumi”

PIL 2.² panta piemērošana

2.² pants. Īpašie noteikumi attiecībā uz Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas izcelsmes precēm un pakalpojumiem

Pasūtītājs **jebkurā iepirkumā** neatkarīgi no tā paredzamās līgumcenas **izvirza prasību piegādātājam nodrošināt**, lai iepirkuma **līguma izpildē netiek** ietvertas Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas izcelsmes preces un pakalpojumi.

Vērtēšana: “izšķirošais kritērijs”

JAUTĀJUMI

- **Vai pēc 09.06.2026. izsludināto iepirkumu nolikumā jāiekļauj punkts par izšķirošo piedāvājumu izvēles kritēriju?**
- **Kā piemērot PIL 51. panta (7) daļu būvdarbu iepirkumā, ja vienīgais izvēles kritērijs ir zemākā cena un saņemti divi piedāvājumi ar vienādu lētāko cenu?**
- **Izloze kā kritērijs?**

PIL 51. panta (7) daļa

“Ja vismaz divu prasībām atbilstošu piedāvājumu novērtējums ir vienāds, pasūtītājs izvēlas piedāvājumu un pieņem lēmumu par iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, pamatojoties uz vienu vai vairākiem kritērijiem, kas atbilst šā panta nosacījumiem, tostarp tādiem, kas saistīti ar sociālajiem, vides vai inovāciju aspektiem.”

ATBILDE

Izšķirošais kritērijs — ar līguma priekšmetu vai izpildi saistīts aspekts, kas ļauj noteikt pasūtītāja vajadzībām visatbilstošāko vai visizdevīgāko piedāvājumu

Ja nolikumā tas nav paredzēts, pasūtītājs to var noteikt **vērtēšanas gaitā**, objektīvi pamatojot un dokumentējot, kādēļ konkrētais aspekts ļauj vienu no vienādajiem piedāvājumiem atzīt par izdevīgāku

Izlozi nebūtu pamatoti noteikt un piemērot, vēl jo vairāk, ja ir noteikti un nosakāmi saimnieciskie kritēriji (**vai iespējams izņēmums?**)

Līguma vadība

Iespējamo risku paredzēšana, arī mazu un vienkāršu līgumu gadījumā

Kaut arī sarežģītos līgumos riski rodas biežāk nekā vienkāršos līgumos, **riska pārvaldība jāintegrē visos līguma vadības procesos**

Līgumslēdzējām iestādēm jāveic riska novērtējumi **iespējami agri**, jau plānojot iepirkuma procedūru

[..] var izmantot **divas vieglas metodes**, lai apzinātu riskus un tiem atbilstošos mazināšanas pasākumus:

1. **iepirkuma procedūras dokumentu kritiska analīze**, jo īpaši tehnisko specifikāciju analīze, mēģinot atbildēt uz jautājumu "Kas varētu notikt nepareizi?". To var izdarīt persona, kura nav tieši iesaistīta projekta sagatavošanā;

2. **atsauksmju un "gūto mācību" apkopošana** no līdzīgu iepriekšējo līgumu izpildes, vajadzības gadījumā sazinoties ar citām līgumslēdzējām iestādēm.

[Norādījumi publiskā iepirkuma speciālistiem - Publications Office of the EU]

Līguma grozījumi

PIL 61. panta (3) daļas 2. un 3. punkts

*"[..] Katru šādu grozījumu rezultātā **līgumcenas pieaugums nedrīkst pārsniegt 50 procentus** no sākotnējās iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās līgumcenas. **Secīgi veiktu grozījumu mērķis** nedrīkst būt šā ierobežojuma vai citu likuma prasību neievērošana."*

JAUTĀJUMI PIEMĒROŠANAI

1. **Vai regulējums piemērojams arī līgumiem, kas noslēgti pirms 09.06.2026**., kad stājās spēkā PIL grozījumi, vai tikai līgumiem, kas noslēgti pēc tam?

2. **Vai līgumā jāparedz iespēja palielināt līgumcenu** (un cik reizes) vai arī **šāda iespēja var izrietēt tieši no PIL 61. panta (3) daļas 2. vai 3. punkta?**

3. **Kā piemērojams** nosacījums, ka **"secīgi veiktu grozījumu mērķis nedrīkst būt šā ierobežojuma vai citu likuma prasību neievērošana"?**

Līguma “darbības laiks”

EST 04.06.2026. spriedums lietā C-820/24

Direktīvas 2014/24/ES 72. pants “Līgumu izmaiņas to darbības laikā” · PIL 61. pants · SPSIL 66. pants

Situācija: jauni darbi tā paša līguma ietvaros pasūtīti periodā starp gala rēķina izsniegšanu un samaksu

TIESAS PAMATOJUMS

Ja iestāde galīgi pieņēmusi pakalpojumus un izsniegts galīgais rēķins, vairs nav jāatzīst iestādes rīcības brīvība publiskos līgumus reglamentējošo noteikumu piemērošanā, ir izslēgts, ka līguma izpildes laikā var rasties situācijas, kas būtu jāņem vērā, veicot līguma izmaiņas

Iepirkumu uzraudzības birojs

Paldies!

Monta Drebeiniece

IUB Tiesību aktu piemērošanas departamenta direktore

+371 22 41 66 41 | pasts@iub.gov.lv

IUB.GOV.LV iepirkumu-uzraudzibas-birojs https://www.iub.gov.lv